

doc. a cont⁹ (*BABL* II, 496); i, amb la *-t* conservada pel cultisme, el trobem quasi en massa: *Petrés* o *Petrasi*, propietari que dóna un llinar a Sant Pere de Vilamajor (a. 950, doc. estudiat per Anscari Mundó, pp. 159, 13-14); 928: «in campo *Patrasio* vel heredes suos» (doc.ross. *col.le. Moreau* v, 45ss.); passant a NL: a. 967: «ipso *Patrasio*» (prop. de Palaldà, ib. x, 103); 976: *Patrasius* (Terrassa, *BABL* II, 392); 992 «terra *Petrasi*» (Abadal, *P. i R.* n. 294); i molts més s. v. *Pedresus*, *Petreise* etc., en els índexs de *P. i R.* d'Abadal.

Tot això provinent d'un NP ja romà de la copiosa família greco-celto-llatina de *PETRUS* (*PETREIUS*, *PETRINIUS*, *-tronius*, *-tranius*), car és sabut que els NP derivats en *-asius* formaven un dels grups més fecunds de l'antroponímia llatina: *Numasius*, *Orasius*, *Oribasius*, *Ferrasius* etc.

En un mot, el nom de *Petrés* no té res de mossàrab ni morisc, car seria el d'un dels repobladors o senyors catalans heretats en la zona de Morvedre, amb terres conreades pels moriscos: als quals es trameté el nom del senyor català; i potser un avi de la «Hija de D. Juan Aguilar» a qui *Petrés* pertanyia segons Boronat-Reglà. No deixa de ser també indicatiu d'una creació tardana la petitor del terme municipal que Cavanilles posa de relleu. Cf. així mateix *Petrés* cogn. espt. valencià (de la llista compilada per Mtz. *Alroy*, *Rev. Val.* I, 160). No pas més mossàrab que *Alyberic*, *Montcada*, *La Llosa*, *Vila Vella* etc.

En *APÈNDIX* altres noms provinents de *Petrasius* i el seu grup *Peresso*: borda de *perço* a l'Alt Pallars, te. Burgo en el camí d'Estao (LL. 21, p. 49). Es repeteix a Xixona: Cova de *Perço* (XXXV, 88.20).

Vilapedrès: en el Solsonès, vora l'estrada que va d'Olius a Solsona (C.A.Torras, *Pir. Cat.* VIII, 222, escriu: «*Vilapedrès*, esglésieta a 2 h. de Cardona, 0h45 abans d'arribar a Sta. Llúcia de *Navès*».

MENC. ANT.: a. 1073: Serra de *Vilapedrès* (*Arx. Sols.*). Compost paral·lel al *Campo-pedrès*, *-trasio*, que he documentat supra en doc. de 928. I un diminutiu *Pedreixol* / *Pedrixol*: a. 1198: «meos armigeros --- Mاتيول et *Pedrexol*» (*Cart. de Poblet*, p. 198); 1155: *Perixol* NP (a Elna, *col.le. Moreau*, LVIII, 2); 1257: «a Pedro Martínez *Perixolo* --- la custodia del castillo i villa de Calpe» (Mtz.Fdo., *Doc.Val.ACA*, I, n° 47). El carrer de *Petrìxol*, vora la Portaferriera i la Rambla de Barcelona semblaria el mateix nom en una variant fonètica mossàrab, si no ens enganyen les aparències, com es pot sospitar per unes variants antigues a. 1410: «una dona qui solia estar al carrer d'en *Padritxob*» (Riera Sans, «El Cavaller i la Bagassa», p. 82, però *Pedrixol* pp. 81 i 75). Per a algun cas de *-tr*-secundari i en *-dr*, veg. la nota sobre *espoderaments* > *esputramèns* *DECat.* VI, 634a41-b21. Però potser s'explica simplement per la conservació cultista que hem observat en el paràgraf supra, i *-tx-* per influèn-

cia del sufix *-itxol* hipocorístic.

¹ Ignorem on era aqueix *Alcobeya* --- potser un *Alcol rabal* d'Alzira en el Rept (357, 359) ? O alguns dels coneguts *Alcoleya* (cf. també *Gabeiba*, *Loeiba*...) etc. I l'obligació de residir més aviat faria suposar un lloc pròxim a Alzira que a Morvedre.

Petriquei ape. a *Petracos* *Petrìtxol*, V. *Petrés*

PETRÒLEC

Riuet subafluent de l'Esq. del Ter, que neix uns 12 k. al Nordoest de Girona, conegut per «Riera d'Adri».

PRON. *patròlak* (o *-òlak*) a Adri, 1970; *al padròla* anotat a Canet i a Montcal (1964, XLIV, 119). S'ajunta amb el *Gàrrep* sota el castell de Cartellà, i junts, poc més avall van a desaiguar al Ter (*G.G.C.*, pp. 38, 77, 88, 383).

Topònim d'interès cabdal, pertanyent a la sèrie de noms fluvials de mitjana o escassa importància, però d'antiga edat, que caracteritza la hidronímia del Nordest del Principat; la major part d'origen indoeuropeu: cèltic o sorotàptic: l'*Onyar*, el *Gàrrep* (que corre paral·lel poc a l'O. del *Petròlec*), el *Lièmena* (poc més enllà), l'*Àlguema*, el *Llierca*; i molts altres no menys singulars i antics, que només en part s'aparten d'aquestes condicions: el riu d'*Aro*, *El Terri*, *Camós*, *Cinyana*, *Bagastrà*, *Anet*, *Orlina*, *Matamors*, *Ser*, *Daró*, sense comptar la *Muga*, i el *Fluvià*, que en última instància també resulten ser pre-romans.

ETIM. Aquest és clarament cèltic: amb una base **PETRÚLOCU-* (*PETRÛLOCU-*) significat 'el dels quatre estanys o bassals': les grans basses on es forma el riuet en els replècs dels serrats que baixen de Rocacorba. Compost amb el cèlt. comú *LOKUS* 'estanyol', 'aiguamoll' (més aviat que 'estany', si bé germà indoeuropeu del ll. *lacus*): bretó *loch* «marais, mare d'eau», còrnic *loch* 'estanyol', 'aiguamoll', ky. *lach* «lac» és un mot cèltic que ha entrat en la formació de bastants NLL de l'antiga Gàl·lia (Cis- i Transalpina): *Pennelocos*, *Agelocos*; *SENO-LOCIA* > *Sialosse* > *Chalossa* (*Btr.z.Nfg.* 1973, 204). Compost amb la forma cèltica del nombre 'quatre': *PETT^{ro}RO-* (= ll. *quattuor*, gr. *τέτταρες* / *μέσσυρες*, scr. *čatur-* etc.), que ha entrat en la formació de noms gàl·lics com *PETRUCORII*, *-CORICO-* > *Peirigord* etc., i del nostre celtisme *petricó*, gascó *peiròt* (*DECat.* VI, 495-7).

Fossin quatre precisament les grans basses, que no les he comptades, ni cal, puix que el nombre 4 s'usa també com a símbol x, de tota petita quantitat indeterminada (*quatre paraules*, *quatre passes* etc.). Tant *PETRU-* com *PETT^{ro}OR-* amb geminada es comproven en les antigues derivacions cèltiques (*DECat.*